

BIRŽŲ „SAULĖS“ GIMNAZIJA
SVEIKATOS IR LYTIŠKUMO UGDYMO BEI RENGIMO ŠEIMAI BENDROSIOS PROGRAMOS
INTEGRAVIMO PLANAS
2019-2021 M.M.

I-II kl. 67 val.; III-IV kl. 30 val.

Programos integravimo į dalykus planas parengtas remiantys „Sveikatos ir lytiškumo bei rengimo šeimai bendrąja programa“ patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941

Tikslai:

1. Sveikatos ugdymo siekis – sveika asmens gyvensena (gyvenimo būdas, kasdienių įpročių visuma, padedanti palaikyti, tausoti ir stiprinti sveikatą).
2. Lytiškumo ugdymo siekis – savo prigimtinio lytinio tapatumo suvokimas, atsakingas lytinis elgesys, reiškiantis gebėjimą valingai ir motyvuotai pasirinkti sau ir kitam asmeniui saugiausią (fizinę ir psichinę prasme) lytinį elgesį, apimančią pagarbą sau ir kitam asmeniui, rizikingo lytinio elgesio pasekmių suvokimą.
3. Rengimo šeimai siekis – gebėjimas kurti ir palaikyti tarpasmeninius santykius, sudarančius prielaidas brandžiai draugystei ir meilei, santuokai sudaryti, darniai šeimai sukurti.

Uždaviniai:

1. *žinios ir supratimas:*
 - 1.1. Ugdyti pagrindinius sveikos gyvensenos ir darnių tarpasmeninių santykių kūrimo ir palaikymo principu
 - 1.2. Analizuoti socialinių veiksnių, tarpasmeninių santykių, lyčių lygiavertiškumo, atsakingo pasirinkimo, tarpusavio pagarbos ir paramos vienas kitam esmę ir svarbą sveikatai, lytiškumo raiškai, santuokos sudarymui, šeimos kūrimui, darniam gyvenimui šeimoje;
 - 1.3. Analizuoti šeimos, santuokos vaidmenį asmens ir visuomenės gyvenime.
2. *gebėjimai:*
 - 2.1. Skatinti mankštintis ir praktikuoti įvairias kitas fizinio aktyvumo formas, sveikai maitintis, laikytis darbo ir poilsio ritmo, asmens ir aplinkos švaros;
 - 2.2. Ugdyti gebėjimą teigiamai vertinti save ir savo kūno pokyčius, pozityviai, konstruktyviai mąstyti, atpažinti ir išreikšti savo jausmus bei poreikius, priimti optimalius sprendimus savo, artimųjų, bendruomenės sveikatai, darniems tarpasmeniniams santykiams ir gerovei kurti;

2.3. Ugdyti gebėjimą kritiškai vertinti šeimos, bendraamžių, medijų, technologijų, kultūros, ideologijų, religijų įtaką lytiškumo raiškai, sveikai gyvensenai ir rengimuisi santuokai bei šeimai, atsispirti neigiamam socialiniam spaudimui.

3. *vertybinės nuostatos:*

3.2. Vertinti sveikatą kaip vieną iš esminių vertybių, lemiančių asmens ir visuomenės gerovę bei gyvenimo kokybę;

3.3. Ugdyti pagarbą ir gebėjimą pripažinti savo bei kito asmens orumą;

3.1. Ugdyti pagarbą žmogaus gyvybę nuo jos pradėjimo iki natūralios mirties.

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo(si) bei rengimo šeimai sritys:

1. sveikatos, sveikos gyvensenos ir šeimos sampratos;

2. fizinė sveikata: fizinis aktyvumas, sveika mityba, veikla ir poilsis, asmens ir aplinkos švara, lytinis brendimas;

3. psichikos sveikata: savivertė, emocijos ir jausmai, savitvarda, pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir saviraiška;

4. socialinė sveikata: draugystė ir meilė, atsparumas rizikingam elgesiui.

Priemonės: internetinės svetainės, dalykų vadovėliai kita švietimo ir mokslo ministerijos rekomenduojama literatūra.

PLANAS–TINKLELIS

Eil. Nr.	Skyriaus /temos pavadinimas, klasė	Val. sk.	Gebėjimai	Dalykų integracija	Priemonės, metodai
			I. Sveikatos, sveikos gyvensenos ir šeimos sampratos		
1.	I kl. Organizmų dauginimasis.	1	Kuria savo gyvenimo modelį, kuriame atsiskleidžia santuokos, šeimos reikšmė asmeniniam gyvenimui ir visuomenės gerovei.	<i>Biologija</i>	
2.	IV kl. Sveikas gyvenimo būdas; gyvenimas mieste ir kaime; sportas, sveika mityba ir kt.	2	Analizuoja visuminės sveikatos požymius, gyvenimo būdo ir aplinkos įtaką savo ir kitų sveikatai, gyvenimo kokybei.	<i>Anglų kalba</i>	

3.	I kl. Sveikos gyvenenos principai.	1	Analizuoja sveikatos požymius, atskleidžia gyvenimo būdo įtaką sveikatai, nurodo, ką reikėtų keisti savo gyvenimoje.	<i>Fizinis ugdymas</i>	
	II kl. Gyvenimo būdo, aplinkos įtaka sveikatai. Sveikos gyvenenos principai.	1	Kasdien sąmoningai renkasi sveiką gyvenimo būdą(tausoja ir stiprina sveikatą) įvairiose, taip pat ir nepalankiose aplinkose.Pasirenka sveikatos stiprinimo prioritetus.		
4.	I kl. Pilietinė atsakomybė ir pareiga.	1	Pagal LR Konstitucijos 38 straipsnį, apibūdins šeimos vietą Lietuvos respublikoje, tėvų ir vaikų atsakomybę ir pareigas	<i>Pilietiškumo pagrindai</i>	Šaltinio analizė, diskusija
5.	I kl. Tausoti ir stiprinti savo, šeimos ir bendruomenės sveikatą.	1	Kasdien sąmoningai renkasi sveiką gyvenimo būdą (tausoja ir stiprina sveikatą) įvairiose, taip pat ir nepalankiose, aplinkose.	<i>Dorinis ugdymas</i>	VDU vadovėlis „Vaisingumo pažinimas ir natūralus šeimos planavimas“ http://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2012/05/33332.pdf
	II kl. Atsakingi šeimos planavimo principai.	1	Skatina ir padeda tai daryti ir kitiems, įsitraukia į šeimos, bendruomenės sveikatinimo veiklas. Kuria savo gyvenimo modelį, kuriame atsiskleidžia santuokos, šeimos reikšmė asmeniniam gyvenimui ir visuomenės gerovei.	<i>Tikyba</i>	
	III kl. Šeimos samprata, šeimos formų įvairovė.	1	Analizuoja įvairius šeimos modelius istoriniame bei kultūriniame kontekstuose.		
	Šeima kaip pagrindinis socializacijos institutas.	1	Suvokia tėvų įsipareigojimus vaikams ir atsakomybę už juos šeimos skyrybų atveju.		
Šeimos struktūra ir tipai. Darna šeimoje.	2	Analizuoja įvairius šeimos modelius istoriniame bei kultūriniame kontekstuose.	<i>Etika</i>		

			Palygina skirtingų kultūrų šeimos sampratas; analizuoja įvairių kultūrų šeimos modelių privalumus ir trūkumus. Paašškina, kaip supranta lygiavertę ir lygiateisę moters ir vyro vaidmenis šeimoje ir visuomenėj		
			II. Fizinė sveikata		
			1. Fizinė sveikata		
6.	I kl. Griaučiai. Kvėpavimo organų sistema. Homeostazė.	2	Turi įprotį taisyklingai sėdėti, judėti, stovėti ir savo pavyzdžiu skatina tai daryti kitus / aplinkinius. Taisyklingai kvėpuoja, naudojasi kvėpavimo pratimų galimybėmis Grūdinasi pakankamai būdamas atvirame ore, saulėje, vandenyje.	<i>Biologija</i>	
7.	I kl. Taisyklingos laikysenos, kvėpavimo, grūdinimosi principai, reikšmė sveikatai. II kl. Mankštos, įvairių fizinių pratimų trumpalaikė ir ilgalaikė nauda įvairių organizmo sistemų normaliam vystymuisi. III kl. Optimalaus fizinio krūvio, fizinio aktyvumo apimtys numatymas įvairiais amžiaus tarpsniais. Įvairių	1 1 2	Turi įprotį taisyklingai sėdėti, judėti, stovėti. Taisyklingai kvėpuoja atlikdamas ir grūdinasi pakankamai būdamas atvirame ore, saulėje, vandenyje. Kasdien mankština, savarankiškai tikslingai atlieka savo organizmui naudingus įvairaus sudėtingumo, fizines ypatybes lavinančius pratimus. Susidaro sau ir kitiems (šeimos nariams, mažesniems ir kt.) fizinių pratimų kompleksą, skirtą įvairioms organizmo funkcijoms palaikyti. Pritaiko įvairias aplinkas judėjimo poreikiui patenkinti;	<i>Fizinis ugdyimas</i>	

	aplinkų pritaikymas judėjimo poreikiui tenkinti.				
8.	<p>I kl. Kompiuteris ir sveikata. Saugus darbas su kompiuteriu, rūpinimasis savo ir kitų sveikata. Tinkamas darbo vietos įsirengimas.</p> <p><i>PS Mokoma 1-oje klasėje, bet kartojama visose</i></p>	1	<p>Rūpinasi savo laikysena, tausoja regėjimą ir klausą. Turi įprotį taisyklingai sėdėti, judėti, stovėti. Paaiškina taisyklingos laikysenos principus, poveikį sveikatai ir veiksnius nuo kurių ji priklauso.</p> <p>Įsivertina savo laikyseną; supranta, kad ydingą laikyseną būtina koreguoti ir prareikus kreiptis pagalbos į specialistus.</p>	<i>IT</i>	<p>Filmukas apie saugų internetą (darbo vietos įsirengimo dalis) https://www.youtube.com/watch?v=ZYlkulG1wk. Socialinio tinklo facebook video filmas apie tai, kaip mankštintis, dirbant su kompiuteriu https://www.facebook.com/officialgoodful/videos/1731421550261637/</p> <p>Informacija virtualioje erdvėje „Apsaugokime save ir vaikus internete“ http://epilietis.eu/index.php/mokymas/e-kursai/ikt-kursai/72-apsaugokime-save-ir-vaikus-internete</p>
9	<p>I kl. Floristinis kilimas mokyklos kiemo erdvėje: darbo eigos bei projekto planavimas, komponavimas.</p>	1	<p>Bando įvairias aplinkas pritaikyti judėjimo poreikiui pritaikyti.</p>	<i>Technologijos</i>	<p>Konstruktinės medžiagos 7-10. Technologijų vadovėlis VII-X klasei. Leidykla „Šviesa“ Improvizacija.</p>

			2. Sveika mityba		
10.	I kl. Virškinimo organų sistema.	1	Kasdien nuosekliai laikosi sveikos mitybos principų ir taisyklių įvairiose, taip pat ir nepalankiose aplinkose. Skatina tai daryti kitus Pasirenka savo organizmui reikalingus sveikatai palankius produktus, patiekalus; pasiruošia įvairius sveikatai palankius patiekalus Atsispiria aplinkos spaudimui, reklamos peršamai informacijai apie kūno įvaizdį, dietas, maisto gaminius ir taip toliau	<i>Biologija</i>	
11.	II kl. Žmogus ir aplinka. Ekologija: gyvenimo būdas, sveika gyvensena.	2	Kasdien nuosekliai laikosi sveikos mitybos principų ir taisyklių įvairiose, taip pat ir nepalankiose aplinkose. Skatina tai daryti kitus.	<i>Anglų kalba</i>	
	II kl. Šiuolaikinės informacijos priemonės: televizija, radijas, spauda, internetas.	2	Atsispiria aplinkos spaudimui, reklamos peršamai informacijai apie kūno įvaizdį, dietas, maisto gaminius ir taip toliau.		
12.	I – II kl. Valgiaraštis trumpi patiekalų gamybos aprašai.	2	Kasdien nuosekliai laikosi sveikos mitybos principų ir taisyklių įvairiose, taip pat ir nepalankiose aplinkose. Skatina tai daryti kitus.	<i>Technologijos</i>	9-12 klasėms: Medijų ir informacinio raštingumo ugdymo metodinė medžiaga <u>8 tema: Reklamos paskirtis ir įtaka visuomenei</u> Visas leidinys: file:///C:/Users/OptiPlex/Desktop/LT%20leidinys-galutinis.pdf

					Sveikos mitybos principai, taisyklės, piramidė http://www.kalorijos.lt/
13.	I kl. Kaip mes maitinamės.	1	Mokiniai gebės atskirti sveikus ir žalingus maitinimosi įpročius, įvardinti sveiką maistą ir jo naudą.	<i>Rusų kalba</i>	
	II kl. „Renkuosi sveiką gyvenimo būdą“	1	Analizuoja sveikatos požymius, atskleidžia gyvenimo būdo įtaką sveikatai, nurodo, ką reikėtų keisti savo gyvensenoje. Rūpinasi savo sveikata, rodo pavyzdį aplinkiniams.		
3. Veikla ir poilsis					
14.	II kl. Nervų sistema.	1	Laikosi mokymosi, IKT naudojimosi režimo.	<i>Biologija</i>	
15.	IVkl Racionalaus miego, mokymosi ir laisvalaikio ritmo planavimas. Poilsio ir miego reikšmė asmens sveikatai.	2	Sąmoningai ir racionaliai planuoja savo veiklą ir poilsį. Palaiko savo protinį darbingumą, racionaliai derindamas darbą ir poilsį, siūlo, ką būtų galima keisti ir tobulinti.	<i>Fizinis ugdymas</i>	
16.	I kl. Pilietinė atsakomybė ir pareiga.	1	Pagal LR Konstitucijos 49 straipsnį, apibūdins piliečio teises į poilsį ir laisvalaikį	<i>Pilietiško pagrindai</i>	Šaltinio analizė, diskusija
4. Asmens ir aplinkos švara					
17.	I kl. Kvėpavimo organų sistema.	1	Kritiškai vertina žalingų elgesio ir aplinkos veiksnių poveikį sveikatai..	<i>Biologija</i>	
18.	II kl. Politinė bendruomenė ir visuomenės gerovė.	1	Pagal LR Konstitucijos 54 straipsnį, valstybės ir piliečio atsakomybę už gamtos apsaugą, gamtos išteklių saugojimą.	<i>Pilietiško pagrindai</i>	Šaltinio analizė, diskusija

19.	I kl. Žalingu aplinkos veiksnių poveikis sveikatai.	1	Kritiškai vertina žalingų elgesio ir aplinkos veiksnių poveikį sveikatai..	<i>Dorinis ugdymas</i>	
20.	I-II kl. Asmeninė higiena. Šiuolaikinės informacijos priemonės: televizija, radijas, spauda, internetas. Pamokų ciklas „Žemė – mūsų bendri namai“.	1 1 1	Formuojasi kasdienius švaros ir tvarkos įgūdžius ir įpročius, nusako aplinkos svarbą sveikatai. Rūpinasi aplinkos švara, pateikia aplinkos veiksnių įtakos sveikatai pavyzdžių. Atsirenka reklamos peršamą informaciją. Sąmoningai laikosi saugaus interneto vartojimo taisyklių. Atsargiai reiškia nuomonę virtualioje erdvėje, skiria viešą ir privačią informaciją, Analizuoja aplinkos įtaką sveikatai ir gyvenimo kokybei. Supranta kokią reikšmę sveikatai gali turėti bendraamžiai, žiniasklaida, mada.	<i>Rusų kalba</i>	
			5. Lytinis brendimas		
21.	III kl. Organizmų dauginimasis.	1	Atpažįsta lytinio potraukio dinamiką, jos priklausomybę nuo hormoninės sistemos veiklos bei išorinių dirgiklių; stengiasi jį valdyti.	<i>Biologija</i>	
22.	I kl. Priimti save ir kitus. II kl. Ar branginu savo potencialią galimybę susilaukti vaikų. III kl.	1 1	Rūpinasi savo kūnu, jo išvaizda, formavimusi. Gerbia skirtingos lytinės orientacijos (heteroseksualios, homoseksualios, biseksualios) asmenis, atpažįsta savo lytinius impulsus ir supranta savo lygiavertiškumą. Paaiškina vaisingumo pažinimo būtinybę sveikatai ir naudą šeimos planavimui, siekiant susilaukti ar nesusilaukti palikuonių.	<i>Dorinis ugdymas</i>	Skaitmeninė priemonė „Dorinis ugdymas“. Žmogus – kūniškas, lytiškas asmuo http://smp2014do.ugdoma.lt/smp_dorinis2/products/byhierarchy/385/102.html Mokymo ir metodinė priemonė Ustilaitė,

	<p>Kaip priimu savo ir kitų lytiškumo raišką?</p> <p>Lytinis brendimas.</p> <p>Lytiškumas kaip asmens raiška.</p> <p>Vaisingumo pažinimas kaip sveikatai palankios lytinės elgsenos formavimo principas.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Priima savo kūną, rūpinasi jo išvaizda. Pozityviai vertina savo lytiškumą, priima savo ir gerbia kito asmens lytinę orientaciją.</p> <p>Priima savo kūną, suvokia lytinį potraukį kaip natūralų lytiškumo raiškos požymį.</p> <p>Pažįsta savo kūne kylančius lytinio potraukio impulsus. Aptaria būdus, kaip juos tinkamai išreikšti, atsižvelgiant į situaciją, aplinkybes .</p> <p>Pozityviai vertina savo lytiškumą, priima ir gerbia savo bei kitos lytinės orientacijos asmenis. Moka paaiškinti sekso ir meilės santykį. Geba argumentuotai pagrįsti ankstyvų lytinių santykių padarinius.</p> <p>Suvokia savo atsakomybę būsimiems vaikams, jų fizinei ir psichinei gerovei. Paaiškina egzistencinę lytinio potraukio esmę. Supranta bendrą vyro ir moters atsakomybę pradedant vaiką. Nusako šeimos planavimo svarbą, pateikia įvairius šeimos planavimo metodus.</p>	<p><i>Tikyba</i></p> <p><i>Etika</i></p>	<p>Stasė, Lytiškumo ugdymas: mokymo metodinė priemonė. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2008. Skaitmeninė priemonė „Dorinis ugdymas“. Skirtingi, bet vienodai vertingi http://smp2014do.ugdome.lt/smp_dorinis2/products/byhierarchy/386/102.html</p>
			III. Psichikos sveikata		
			1. Savivertė		
23.	<p>I kl. Vertinti savo unikalumą, tobulinti charakterį.</p> <p>III kl. Savivertė.</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>Vertina save kaip individualybę, remdamasis įsisąmonintomis charakterio savybėmis, pasitiki savimi.</p> <p>Vertina save kaip asmenybę, gebančią daryti savarankiškus ir atsakingus sprendimus; pasitiki savimi. Apibūdina savo asmens tapatumą,</p>	<p><i>Dorinis ugdymas</i></p> <p><i>Etika</i></p>	

			unikalumą.		
24.	<p>I kl. <i>II tema. Žmogus ir tėvynė:</i> Asmens ir tautos, asmens ir tėvynės ryšys. Tautinis ir socialinis ugdymas. Pilietiškumo ugdymas, tautinė asmens tapatybė.</p>	1	Vertina save kaip individualybę, remdamasis įsisąmonintomis charakterio savybėmis, pasitiki savimi.	<p style="text-align: center;"><i>Lietuvių kalba ir literatūra</i></p>	Diskusija
	<p>IV kl. Žmogaus laikysenos totalitarizmo akivaizdoje: pasipriešinimas, prisitaikymas, išdavystė, rezignacija, egzilis. Asmens ir jo vertybių išbandymas katastrofų metu. Kova dėl žmogaus orumo, rezistencijos būdai. (XX a. vidurio katastrofų literatūra)</p>	1	Vertina save kaip asmenybę, gebančią daryti savarankiškus ir atsakingus sprendimus; pasitiki savimi.		Samprotavimo rašinys
	<p>III kl. Gyvenimas Dievo ir mirties akivaizdoje (<i>memento mori</i>). Žmogaus ir pasaulio prieštaravimas (M. K. Sarbievijus. Lyrika. Ir kt.)</p>	1	Valdo dėmesį, racionaliai ir kūrybingai mąsto, elgiasi apgalvotai, supranta, kokie veiksniai stiprina ir kokie mažina sąmoningumą. Geba nusiraminti, adekvačiai įvertinti situacijas, žmones, aplinkybes.		Teksto analizė
25.	<p>I-II kl. Aš ir mano draugai. Žmogaus charakteris.</p>	2 2	Suvokia ir vertina save suprasdamas savo gerąsias savybes.		

	Kokios charakterio savybės reikalingos gyvenime. Bendravimas su draugais.	2	Vertina save, savo stiprybes, suprasdamas, kas daro įtaką jo nuomonei, pasitiki savimi. Mokosi bendrauti su bendraamžiais laikydamasis pagarbos, tolerancijos principų.		
			2. Emocijos ir jausmai		
26.	II kl. Minčių, žodžių ir veiksmų darna.	1	Supranta jausmų vertę, priima jausmų prieštarumą, ieško jų pusiausvyros.	<i>Dorinis ugdymas</i>	
	III kl. Tikri ir ilgalaikiai jausmai. Savivertė .	1	Supranta jausmų vertę; išlaiko jausmų pusiausvyrą, kontroliuoja jų raišką; geba juos reikšti socialiai priimtinu būdu; moka valdyti stresą sudėtingose situacijose.	<i>Tikyba</i> <i>Etika</i>	
27.	I kl. <i>IV tema. 3 potėmė.</i> <i>Liaudies daina ir dainiškoji poezija:</i> Liaudies dainų pasaulis – tradicinės pasaulėjautos išraiška. Jauno žmogaus paveikslas dainose. Etiniai dainų idealai.	1	Supranta jausmų vertę, priima jausmų prieštarumą, ieško jų pusiausvyros.	<i>Lietuvių kalba ir literatūra</i>	Dainų klausymas, analizė.
			3. Savitvarda		
28.	I-II kl. <i>Mokiniai plačiau supažindinami su šiomis Lietuvos kultūros asmenybėmis:</i> A. Strazdu, Žemaite, Vydūnu, I. Simonaityte, M. Gimbutiene, Just. Marcinkevičiumi, S. Geda.	1	Siekdamas užsibrėžto tikslo, veikia kryptingai.	<i>Lietuvių kalba ir literatūra</i>	Pateikčių demonstravimas, viešasis kalbėjimas.

	II kl. <i>I potėmė. Vertybių patikrinimas: gėrio ir blogio kova:</i> Tradicinės vertybės ir elgesio normos XX amžiuje. Moralinės kolizijos, asmens pasirinkimo laisvė ir elgesio motyvai. Gėrio ir blogio vaizdiniai, jų turinys, sąsajos su kultūros tradicija.	1	Priima iššūkius, demonstruoja charakterio tvirtumą, atkaklumą.		Pasirinkto žanro rašinių kūrimas.
29.	III kl. Emocijos ir jausmai .	1	Supranta jausmų vertę; išlaiko jausmų pusiausvyrą, kontroliuoja jų raišką; geba juos reikšti socialiai priimtiniu būdu; moka valdyti stresą sudėtingose situacijose. Paaškina jausmų ir stiprių išgyvenimų įtaką asmens sveikatai. Paaškina savo jausmų pažinimo svarbą savo elgesio reguliacijai, santykių su kitais kokybei ir plėtotei.	<i>Dorinis ugdymas Etika</i>	
			4. Pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir saviraiška		
30.	III kl. Jaunimo gyvenimo būdas, santykiai su bendraamžiais ir tėvais; laisvalaikis, pomėgiai, gyvenimo tikslai, vertybės.	1	Pozityviai žvelgti į gyvenimą, tikėti ir pasitikėti savimi ir kitais, siekti savirealizacijos.	<i>Anglų kalba</i>	
31.	IV kl.	1	Naudojasi autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Paaškina intelektinės nuosavybės sąvoką. Išvardija e.	<i>IT</i>	Nagrinėjami įstatymai virtualioje aplinkoje

	Saugus ir teisėtas naudojimas informacija bei e-paslaugomis.		leidinio autorių teisių ir gretutinių teisių objektus ir subjektus bei subjektu teises. Moka saugiai ir korektiškai naudotis pasirinktomis elektroninėmis paslaugomis: elektroninės valdžios, elektroninio verslo, įvairios, mokiniui aktualios informacijos paieškos (pvz., su studijomis, turizmu ar laisvalaikiu, sveikatos apsauga susijusi informacija).		https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/48657c00664011e7b85cfd-c787069b42 https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5368B592234C/XSpzxvEjIlg
32.	III kl. Pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir savirealizacija.	1	Pozityviai žvelgdamas į gyvenimą, grindžia jį gyvenimo prasmės suvokimu ir tikėjimu, kad problemas visada galima išspręsti. Mato ir nesibaimina problemų, siūlo konstruktyvius jų sprendimo būdus kitiems ir sau. Pagrindžia gyvenimo prasmingumą, vertingumą. Gyvenimo prasmingumą iliustruoja įkvepiančiais realaus gyvenimo, literatūros ir kitais pavyzdžiais	<i>Dorinis ugdymas Etika</i>	
33.	II kl. <i>VI tema. Biblija ir jos tradicija:</i> Senojo Testamento gyvenimo išmintis ir etinės nuostatos. I kl. <i>Kūryba žmogaus gyvenime:</i> Vaizduotės ir saviraiškos svarba. Kūrybinio pašaukimo paslaptis. Meno ir tikrovės, kūrėjo ir visuomenės santykis. Kūryba kaip meilės raiška.	1	Reflektuoja savo polinkius, galias, stiprybes. Yra atviras iššūkiams, nebijo rizikuoti imtis naujos veiklos.	<i>Lietuvių kalba ir literatūra</i>	Kūrybinis darbas Teksto interpretacija

	<p>Pasitikėjimas kitu žmogumi.</p> <p>II kl. <i>V tema. 2 potėmė.</i> <i>Herojinis epas:</i> Epo herojus ir jo kovos prasmė. Garbės ir šlovės samprata.</p> <p>I kl. <i>IV tema. 4 potėmė.</i> <i>Tapatybės raiška literatūroje:</i> Tapatybės atramos. Asmuo bendruomenėje: pareigos, apsisprendimai, įsipareigojimai, konfliktai.</p> <p>III kl. Asmens ir gyvenimo vertės iškėlimas (J. Radvanas. <i>Radviliada</i> ir kt.) Blogio kilmės, žmogaus ir visuomenės netobulumo klausimai. Moralinė atjauta. Žmogaus racionalumas bei iracionalumas: tarp sąmonės ir pasąmonės.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>Pasinaudodamas savo galiomis, talentais, prisideda prie bendros grupės (šeimos, klasės ar kitos) gerovės kūrimo.</p> <p>Pozityviai žvelgdamas į gyvenimą, grindžia jį gyvenimo prasmės suvokimu ir tikėjimu, kad problemas visada galima išspręsti. Mato ir nesibaimina problemų, siūlo konstruktyvius jų sprendimo būdus kitiems ir sau.</p>		<p>Diskusija</p> <p>Teksto suvokimas.</p>
			IV. Socialinė sveikata		
			1. Draugystė ir meilė		

34.	I kl. Pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės.	1	Vaiko žmogaus teisių pažeidimai mokyklos vietos bendruomenėje.	<i>Pilietiškumo pagrindai</i>	Diskusija
35.	I kl. Draugystę ir jos vertę.	1	Kuria ir palaiko draugiškus santykius su kitais, pasirenka bendradarbiavimą.	<i>Dorinis ugdymas</i>	Metodinė medžiaga <i>Literatūrinis (kultūrinis) ugdymas. Dalykinės ir metodinės medžiagos elektroniniai šaltiniai. 9 (I) klasė</i> (psl. 17–23) https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/4180
	II kl. Atjauta ir pagalba kitiems.	1	Prisiima moralinę atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus tarpasmeniniuose santykiuose; suvokia lygiaverčių ir darnių tarpusavio santykių kūrimo svarbą; ieškodamas gyvenimo idealų, kritiškai analizuoja jų vertę.		
	II kl. Brandi meilė.	1	Skiria meilę nuo įsimylėjimo.	<i>Tikyba</i>	
	III kl. Pagarba savo ir kitų jausmams, išgyvenimams, žmogiškajam orumui.	1	Kuria ir palaiko draugiškus, bendradarbiavimu grįstus santykius su kitais, užkerta kelią kilti rimtesniems konfliktams ir veiksmingai sprendžia iškilusius.		
36.	II kl. <i>V tema. 3 potėmė. Laisvo žmogaus laikysenos: Išminties meilė ir jos svarba žmogaus tobulėjimui. Savarankiškas, kritiškas žmogus ir jo įsipareigojimai bendruomenei. Bičiulystės ir bendruomeniškumo reikšmė.</i>	1	Kuria ir palaiko draugiškus santykius su kitais, pasirenka bendradarbiavimą.	<i>Lietuvių kalba ir literatūra</i>	Viešųjų kalbų analizė. Meninis tekstų skaitymas
	II kl.				

<p><i>VI tema. Biblija ir jos tradicija:</i> Krikščioniškoji meilės samprata. Asmens nelygstama vertė. Žmonių lygybės ir laisvės idėjos. Auka ir aukojimasis. Sakralumo patyrimas.</p>	1	<p>Prisiima moralinę atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus tarpasmeniniuose santykiuose; suvokia lygiaverčių ir darnių tarpusavio santykių kūrimo svarbą; ieškodamas gyvenimo idealų, kritiškai analizuoja jų vertę.</p>		
<p>I kl. <i>IV tema. 2 potėmė. Pasakos gyvybingumas:</i> Pasakos perteikiamos egzistencinės patirtys. Pasakos herojus. Herojė moteris.</p>	1	<p>Skiria meilę nuo įsimylėjimo.</p>		<p>Pateikčių demonstravimas, pokalbis</p>
<p>III kl. Asmens vienišumo ir meilės patirtys. Individo maištas, naujo pasaulio kūrimo užmojis (A. Mickevičiaus, Maironio ir kt. kūryba)</p>		<p>Kuria ir palaiko draugiškus, bendradarbiavimu grįstus santykius su kitais, užkerta kelią kilti rimtesniems konfliktams ir veiksmingai sprendžia iškilusius.</p>		<p>Meninis skaitymas.</p>
<p>III – IV kl. Gyvenimo pilnatvė ir dramatismas (V. Šekspyras. <i>Hamletas</i>). Išbandymai gyvenimu: žmogiškųjų santykių situacijos prozoje ir esė. (J. Kunčinas. <i>Tūla</i>; M.</p>	2	<p>Geba įsipareigoti ilgalaikiams santykiams; įsisąmonina atsakomybę už savo, kito asmens, bendruomenės, visuomenės gerovę; kuria savo asmeninio gyvenimo planus</p>		<p>Spektaklio recenzija.</p>

	Ivaškevičius. <i>Madagaskaras</i> ir kt.) Blogio kilmės, žmogaus ir visuomenės netobulumo klausimai. Moralinė atjauta. Žmogaus racionalumas bei iracionalumas: tarp sąmonės ir pasąmonės.				
			2. Atsparumas rizikingam elgesiui		
37.	II kl. Organizmų dauginimasis.	1	Geba atsakingai elgtis (supranta, kodėl verta susilaikyti nuo lytinių santykių, žino kaip, prireikus, pasinaudoti tinkamomis apsaugoti nuo nepageidaujamo nėštumo ir / ar LPI priemonėmis).	<i>Biologija</i>	
38.	II kl. Grėsmės nacionaliniam saugumui.	1	Ugdyti suvokimą, kad nuo asmenio indėlio priklauso tautos ir valstybės gerovė ir išlikimas	<i>Pilietiškumo pagrindai</i>	Kino filmo „Karas 2020“ aptarimas
39.	I kl. Jaunimo gyvenimas: santykiai tarp žmonių, gyvenimo stilius, jaunimo problemos.	1	Pasipriešina fiziniam, psichiniam, seksualiniam smurtui, prireikus bando suteikti pagalbą pats arba kviečia kitus.	<i>Anglų kalba</i>	
40.	I kl. Būti budriam ir atspariam rizikingose situacijose, pasipriešinti smurtui. II kl. Stereotipų įtakai, vertinant savąjį unikalumą.	1 1	Atsispiria provokacijai ir/ar spaudimui elgtis rizikingai, nepalankiai sveikatai, garbingai pasitraukia iš socialinio spaudimo ir/ar pavojingų situacijų, nuo žmonių, kurie gali būti pavojingi, bando pats suteikti pagalbą arba prašo kitų. Kritiškai vertina bendraamžių, žiniasklaidos, teisinio reguliavimo, masinės kultūros, ideologijų	<i>Dorinis ugdymas</i>	Skaitmeninė priemonė „Dorinis ugdymas“. Agresyvus elgesys http://smp2014do.ugdome.lt/smp_dorinis2/products/byhierarchy/9/102.html

	<p>Saugus ir pagarbus elgesys virtualioje erdvėje.</p> <p>III kl. Poziciją, kaip nebūti „bandos“ žmogumi.</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>spaudimo, lyčių stereotipų įtaką lytiškumo raiškai, bendravimui.</p> <p>Sąmoningai laikosi saugaus interneto vartojimo taisyklių, pagarbiai reiškia nuomonę virtualioje erdvėje, skiria viešą ir privačią informaciją, supranta moralinę ir teisinę atsakomybę už privačios informacijos platinimą.</p> <p>Atsispiria masinės kultūros primetamiems stereotipams, stigmatizavimui, diskriminavimui dėl lyties, formuojasi humanistinėmis vertybėmis grįstą savo pasaulėžiūrą.</p>	<p><i>Tikyba</i></p>	
41.	<p>II kl. Pagarbus ir saugus elgesys virtualioje aplinkoje.</p> <p><i>PS Mokoma 2-oje klasėje, bet kartojama 3 ir 4.</i></p>	3	<p>Pagarbiai reiškia nuomonę virtualioje erdvėje, neviešina savo ir kitų privataus, intymaus pobūdžio informacijos; atpažįsta patyčių (dėl išvaizdos, socialinės padėties, vertybių ir kt.) situacijas, nedalyvauja jose ir imasi veiksmų joms stabdyti. Įvardija kad virtualioje erdvėje privalu elgtis pagarbiai, mandagiai, atsakingai.</p> <p>Įvardija, kad už privačios informacijos, diskriminacinio, įžeidžiančio, smurtą ir neapykantą kurstančio turinio internete platinimą yra numatyta teisinė atsakomybė.</p> <p>Nurodo, kur galima kreiptis susidūrus su aplinkinius žeidžiančia, smurtą, diskriminaciją skatinančia informacija virtualioje erdvėje.</p>	<p><i>IT</i></p>	<p>Medijų ir informacinio raštingumo metodinė medžiaga 7–12 klasių mokiniams. Leidinys „Internetas, kokio norime“, leidinys mokiniams „Saugus ir draugiškas internete“.</p>
42.	<p>II kl. <i>VII tema. 1 potėmė.</i> <i>Viduramžių pasaulis, herojai ir idealai:</i> Krikščioniškoji žmogaus ir</p>	1	<p>Atsispiria provokacijai ir/ar spaudimui elgtis rizikingai, nepalankiai sveikatai, garbingai pasitraukia iš socialinio spaudimo ir/ar pavojingų situacijų, nuo žmonių, kurie gali būti pavojingi, bando pats suteikti pagalbą arba prašo kitų.</p>	<p><i>Lietuvių kalba ir literatūra</i></p>	<p>Esė kūrimas</p>

	<p>pasaulio samprata. Riteris ir riteriškumas: kova už gėrį.</p> <p>I kl. <i>IV tema. 4 potėmė. Tapatybės raiška literatūroje:</i> Moters vaidmens aktualizavimas. Savivertės gynimas ir priešinimasis aplinkos brutalumui. Tautinės bendruomenės tapatybės ir orumo gynimas. Tradicinis etosas – vertybės, papročiai, principai.</p> <p>I-II kl. Tinkamų kalbos formų pasirinkimas bendraujant žodžiu ir raštu, elektroninėmis priemonėmis, atsižvelgiant į bendravimo tikslus. Bendravimas internetinėse pokalbių svetainėse. Lingvistinė etika, orumas. Komplimentų etika. Anonimiškumo poveikis kalbos vartojimui. Kalbos laisvė ir jos ribos.</p>	<p>1</p> <p>2</p>	<p>Kritiškai vertina bendraamžių, žiniasklaidos, teisinio reguliavimo, masinės kultūros, ideologijų spaudimo, lyčių stereotipų įtaką lytiškumo raiškai, bendravimui.</p> <p>Sąmoningai laikosi saugaus interneto vartojimo taisyklių, pagarbiai reiškia nuomonę virtualioje erdvėje, skiria viešą ir privačią informaciją, supranta moralinę ir teisinę atsakomybę už privačios informacijos platinimą.</p>		<p>Diskusija</p> <p>Viešųjų kalbų analizė, kūrimas, portfolio kūrimas.</p>
--	--	-------------------	---	--	--

<p>Tinklalapiai. Informacijos internete patikimumo vertinimas.</p> <p>III – IV kl. Pažinimo troškimas ir ieškojimo dvasia. Siekis pertvarkyti tikrovę. (J. V. Gėtė. <i>Faustas</i>) Moterų poetinės kalbos ir laikysenos savitumas (J. Vaičiūnaitės ir kt. poezija) Laisvas vertybių pasirinkimas: šiuolaikinio žmogaus orientyrai. Visuomenės pokyčių apmąstymas prozoje ir eseistikoje. Šiuolaikinio „aš“ tapatybė (A. Marčėnas, J. Kunčinas. <i>Tūla</i> ir kt.) Pagrindinės bendravimo etikos normos. Argumentuota prieštaravimo ir kritikos raiška. Mąstymo apibrėžtumo, neprieštaringumo, nuoseklumo, pagrįstumo reikalavimai. Žmonijos istorija kaip prieštarinių idėjų kova.</p>	4	<p>Atsispiria masinės kultūros primetamiems stereotipams, stigmatizavimui, diskriminavimui dėl lyties, formuojasi humanistinėmis vertybėmis grįstą savo pasaulėžiūrą.</p> <p>Sąmoningai laikosi saugaus interneto vartojimo taisyklių ir imasi veiksmų stabdyti žmogaus orumą žeidžiančios informacijos platinimą, numato privačios informacijos paviešinimo pasekmes, prisiima moralinę atsakomybę už informacijos platinimą virtualioje erdvėje, supranta teisinės tokios veiklos pasekmes.</p>		<p>Rašiny, tekstų analizė</p> <p>Viešųjų kalbų analizė, kūrimas, portfolio kūrimas.</p>
---	---	---	--	---

	Neetiškas retorikos naudojimas. Retorika ir reklama. Manipuliavimo samprata retorikoje.				
--	---	--	--	--	--

Sudarė tikybos ir etikos mokytoja metodininkė Diana Anskinienė